

ΒΙΒΛΙΟ-ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Δημήτριος Α. Φιλίππου

Κάτω Γατζέα
385 00 Βόλος

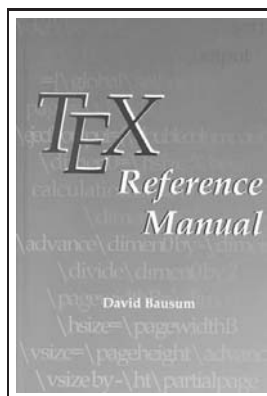
Δυὸ λόγια γιὰ τὴν ΒΙΒΛΙΟ-ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ — Ἐποῦτες οἱ σελίδες σκοπὸ ἔχουν νὰ παρουσιάσουν ὀρισμένα βιβλία ποὺ θὰ ἐνδιέφεραν τὶς Τ_ΕΧνίτριες καὶ τοὺς Τ_ΕΧνίτες. Κάθε συνδρομὴ στὴν παρουσίαση νέων βιβλίων (ἀλλὰ καὶ ὄχι τόσο νέων) γύρω ἀπὸ τὸ Τ_ΕΧ καὶ τὴν τυπογραφία εἶναι καλοδεχούμενη. (Οἱ περίεργοι ἀναγνώστες μποροῦν ἐπίσης νὰ σημειώσουν ὅτι τὸν τίτλο «Βιβλίο-Παρουσίαση» τὸν δανειστήκαμε ἀπὸ κάποιες καθημερινὲς ἑφημερίδες, ἀλλὰ ἐλπίζουμε ὅτι — μιᾶς καὶ πρόκειται γιὰ ἓνα τόσο μικρὸ δάνειο — θὰ μᾶς τὸ χαρίσουν.)

*
* *
*

David Bausum, *T_ΕX Reference Manual*, Kluwer Academic Publishers, Boston, USA 2002. Σελ. 390. ISBN 0-7923-7673-0. Τιμὴ 108 €. Διατίθεται ἀπὸ βιβλιοπωλεῖα ξενόγλωσσων ἐπιστημονικῶν βιβλίων.

Τὰ βιβλία γιὰ αὐτὸ καθ' αὐτὸ τὸ Τ_ΕΧ εἶναι σχετικὰ λίγα σὲ σύγκριση μ' αὐτὰ ποὺ παρουσιάζουν τὸ L^AT_ΕX καὶ συνεχῶς σπανίζουν. Γιὰ ὀρισμένους τὸ εὐαγγέλιο τοῦ Τ_ΕΧ, ἦτοι τὸ γνωστὸ *T_ΕXbook*, ἀποτελεῖ παράδειγμα πρὸς μίμηση γιὰ τὴν τεκμηριωμένη παρουσίαση πολὺπλοκων προγραμμάτων Η/Υ. Ὅμως γιὰ κάποιους ἄλλους, τὸ *T_ΕXbook* ἀποτελεῖ παράδειγμα πρὸς ἀποφυγὴ — ὁ λόγος εἶναι ἀπλός: τὸ *T_ΕXbook* δὲν εἶναι ἐγχειρίδιο ἀναφορᾶς. Ἡ ἐπεξήγηση τῶν ἐντολῶν δὲν γίνεται μὲ σειρὰ ἀλφαβητικῆ, οὔτε παρατίθενται πλήρη παραδείγματα μὲ λεπτομερῆ ἐπεξήγηση.

Γι' αὐτοὺς τοὺς λόγους, ὁ David Bausum ἔλαβε τὴν ἀπόφαση νὰ γράψει τὸ δικό του ἐγχειρίδιο ἀναφορᾶς γιὰ τὸ Τ_ΕΧ — καὶ καλῶς ἔπραξε! Στὶς σχεδὸν 400 σελίδες τοῦ βιβλίου, παρουσιάζονται οἱ 325 βασικὲς («πρωτόγονες») καὶ ὅλες οἱ παράγωγες ἐντολὲς τοῦ Τ_ΕΧ κατὰ σειρὰ ἀλφαβητικῆ. Οἱ ἐντολὲς ταξινομοῦνται ἐπίσης κατὰ τύπο σύμφωνα μὲ τὸ πῶς ὀρίζονται (πρωτόγονη ἐντολή, παράγωγη ἐντολή, ἐσωτερικὴ ποσότητα, παράμετρος, κ.λπ.), καὶ κατὰ οἰκογένεια σύμφωνα

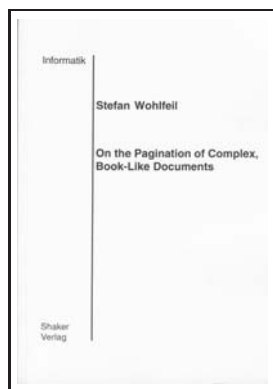
μὲ τὸν σκοπὸ ποὺ ἐξυπηρετοῦν (ἐντολὲς μορφοποίησης πλαισίων, ἐντολὲς στοιχειοθεσίας μαθηματικῶν τύπων, κ.λπ.).

Μὲ λίγα λόγια, πρόκειται γιὰ ἓνα ἔξυπνο καὶ πολὺ χρήσιμο ἐργαλεῖο γιὰ ὅσους χρησιμοποιοῦν τὸ \TeX ὡς βασικὸ ἐργαλεῖο στοιχειοθεσίας καὶ ἔχουν βαρεθεῖ νὰ ψάχνουν συμβουλὲς στὸ *TeXbook* ἀπὸ τὴν ἀρχὴ ὡς τὸ τέλος καὶ τανάπαλιν. Ἐπιπλέον, τὸ ἐγχειρίδιο τοῦ David Bausum ἴσως νὰ εἶναι πολὺ χρήσιμο καὶ σ' ὅσους φτιάχνουν πακέτα μακροεντολῶν γιὰ τὸ \LaTeX .

(Γιὰ μίαν πρώτη γεύση τοῦ βιβλίου τοῦ David Bausum, ρίξτε μιά ματιὰ στὴν ἴστοσελίδα: (<http://www.tug.org/utilities/plain/cseq.html>.)

*
* *
*

Stefan Wollfeil, *On the Pagination of Complex, Book-Like Documents*, Shaker Verlag, Aachen, Germany 1998. Σελ. 224. ISBN 3-8265-3304-6. Τιμὴ 49 €. Διατίθεται ἀπὸ βιβλιοπωλεῖα ξενόγλωσσων ἐπιστημονικῶν βιβλίων καὶ ἀπὸ τὸ URL: www.shaker.de.

Τὸ \LaTeX τὰ πάει καλοῦτσικα μὲ τὶς ἐνθέσεις — τὶς εἰκόνες καὶ τοὺς πίνακες ποὺ στὴν ἀγγλικὴ τυπογραφικὴ ἀργκὼ ἀποκαλοῦνται floats. Τοῦ λέμε: «Τοποθέτησε ἐτοῦτο τὸ σχῆμα στὸ πάνω μέρος μίας σελίδας!», καὶ τὸ κάνει. Ὅμως δὲν ξέρουμε σὲ ποιά σελίδα θὰ μπεῖ τελικὰ τὸ σχῆμα. Ἐπιπλέον, τὸ \LaTeX δὲν διαθέτει μηχανισμούς (ἀλγόριθμους) γιὰ τὴν αἰσθητικὰ βέλτιστη σελιδοποίηση (τὸ \TeX — συνεπῶς καὶ τὸ \LaTeX — διαθέτει ἀλγόριθμους γιὰ τὴν αἰσθητικὰ βέλτιστη δημιουργία ἀράδων καὶ παραγράφων). Κι εἶναι φορὲς ποὺ τὸ \LaTeX μᾶς κάνει νὰ βλαστημάμε, ὅταν μᾶς φτύνει ὅλες τὶς ἐνθέσεις στὸ τέλος τοῦ ἐντύπου, ἐπειδὴ δὲν βρῆκε προηγουμένως τὸν ἀπαραίτητο χῶρο.

Σὲ ἐμπορικὰ προγράμματα, ὅπως τὸ MS-Word, τὸ QuarkXPress ἢ τὸ Adobe FrameMaker, οἱ ἐνθέσεις δὲν γίνονται αὐτόματα. Ὁ χρήστης πρέπει νὰ ἐπιλέξει τὸν χῶρο ὅπου θὰ μπεῖ ἡ ἐνθεση καὶ τὸ πρόγραμμα κανονίζει τὴν ροὴ τοῦ κειμένου γύρω ἀπὸ τὴν ἐνθεση.

Ὁ Stefan Wollfeil, καθηγητὴς Πληροφορικῆς στὸ Πανεπιστήμιο τοῦ Ἀνόβερου, στὸ βιβλίο του — ποὺ στὴν πραγματικότητα εἶναι ἡ διδακτορικὴ διατριβὴ του — μελετᾷ τὸ πρόβλημα τῆς βέλτιστης τοποθέτησης ἐνθέσεων. Ἐναλύοντας διάφορα ἔντυπα φτιαγμένα ἀπὸ ἐπεξεργαστὲς κειμένου ὅπως τὸ MS-Word ἢ στοιχειοθέτες ὅπως τὸ \LaTeX , ὁ Wollfeil καταλήγει στὸ συμπέρασμα ὅτι δὲν ὑπάρχει

κανένα εργαλείο που να μπορεί να τοποθετεί τις ενθέσεις αυτόματως, με την σωστή διαδοχή και κατά τρόπο αισθητικά αποδεκτό. Για τόν λόγο αυτό, ο Wollfeil δημιούργησε τόν δικό του μαθηματικός αλγόριθμο και τόν δικό του πρότυπο πρόγραμμα, που τόν όνόμασε XFORMATTER, για τήν βελτιστοποίηση τής τοποθέτησης ενθέσεων.

Δυστυχώς τόν πρότυπο XFORMATTER δέν διατίθεται στήν αγορά, ενώ τόν βιβλίο τού Wollfeil θά φανεί ιδιαίτερος βαρύν και έπιστημονικό σέ κάποιον άπλό χρήστη τού L^AT_EX. Όμως όσοι εργάζονται για τόν μελλοντικό L^AT_EX3 ή για άλλα παρεμφερή συστήματα (NTS, Ω, κ.ά.δ.), καλό θά ήταν νά λάβουν σοβαρά ύπόψη τους τούς αλγόριθμους τού Wollfeil.

*
* *
*

Ντίνος Χριστιανόπουλος, Λογοτεχνικές έκδόσεις Θεσσαλονίκης 1850–1950, β' έκδοση συμπληρωμένη, Έκδόσεις Διαγωνίου, Θεσσαλονίκη 1997. Σελ. 140. Χωρίς ISBN. Τιμή 5,20 €. Διατίθεται από όλα τά βιβλιοπωλεία.

Ό Ντίνος Χριστιανόπουλος είναι ίσως ό πιο ταγμένος ποιητής, πεζογράφος και ιστοριοδίφης τής Θεσσαλονίκης. Μία από τις μεγάλες αγάπες του — ένα από τά «σαράκια» του, όπως θά έλεγε και ό ίδιος — είναι και τόν τυπογραφικό παρελθόν τού τόπου του. Ψάχνει και βρίσκει σπάνιες έκδόσεις τής Βόρειας Ελλάδας, τις αναλύει, τις ταξινομεί και έπειτα τις παρουσιάζει καταλογογραφημένες σέ μικρά καλαίσθητα βιβλιαράκια διαστάσεων 13 cm × 18 cm.

Στό συγκεκριμένο βιβλίο, ό Χριστιανόπουλος παρουσιάζει τόν κατάλογο τών λογοτεχνικών βιβλίων και περιοδικών που έκδόθηκαν στήν Θεσσαλονίκη από τά χρόνια τής Τουρκοκρατίας έως τά μέσα τού 20ού αί. Βεβαίως, μιās και από τις αρχές τού 20ού αί. όλοι οι μεγάλοι έλληνικοί έκδοτικοί οίκοι έχουν τήν έδρα τους στήν Αθήνα, ό αριθμός τών λογοτεχνικών εντύπων που έκδόθηκαν στήν Θεσσαλονίκη έως τόν 1950 είναι κάπως περιορισμένος. Ξεχωρίζουμε ώστόσο όρισμένες πρώτες έκδόσεις έργων τού Μανόλη Αναγνωστάκη, τού Νίκου-Γαβριήλ Πεντζίκη και άλλων γνωστών λογοτεχνών, καθώς και κάποιες σπάνιες έκδόσεις ιστορικής αξίας, όπως ή κριτική μελέτη *Ό άληθινός Παλαμής* που δημοσίευσε τόν 1945 ό τότε παντοδύναμος γενικός γραμματέας τού ΚΚΕ Νίκος Ζαχαριάδης.

Ὁ Χριστιανόπουλος ἔχει κυκλοφορήσει καὶ ἄλλους παρόμοιους καταλόγους λογοτεχνικῶν βιβλίων, περιοδικῶν καὶ ἡμερησίων ποὺ κυκλοφόρησαν παλαιότερα σὲ ὅλες τὶς μακεδονικὲς πόλεις. Αὐτοὶ οἱ κατάλογοι ἀποτελοῦν πολύτιμους ὁδηγούς γιὰ τοὺς ἱστορικούς τοῦ ἑλληνικοῦ βιβλίου, ἀλλὰ καὶ γιὰ τοὺς ἀπλοὺς φίλους τῶν σπανίων ἐκδόσεων.